

XXIV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

36. заседание

Срѣда, 11 януарий 1939 г.

(Открито въ 15 ч. 35 м.)

Председателствували председателятъ Стойчо Мошановъ и подпредседателятъ Георги Марковъ.
Секретари: Методи Янчулевъ и Стефанъ Стателовъ

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		2. За измѣнение на чл. 133 отъ закона за нотариуситѣ и околийскитѣ сѣдилища, които извършватъ нотариални дѣла (Първо и второ четене)	748
Отпуски	717	Бюджетопроекти за разходитѣ презъ 1939 б. г. по:	
Питания	717	1. Главната дирекция на народното здраве (Продължение разискванията и приемане).	
Законопроекти	717	Говорили: д-ръ Г. Славчевъ	723
Отговоръ отъ м-ра на финанситѣ на питането относно забраната за преваряване на ракинитѣ и подслаждането имъ съ анасонъ	718	С. Станевъ	727
Говорили: запитвачъ Х. Каркъмовъ	718	И. Калъчевъ	729
М-ръ Д. Божиловъ	718	М. Донсузовъ	731
По дневния редъ:		М-ръ Н. Недевъ	734
Поправка въ бюджетопроекта за разходитѣ презъ 1939 б. г. по Министерството на вътрешнитѣ работи и народното здраве — администрация и полиция. Говорилъ: М-ръ Н. Недевъ	719	2. Министерството на финанситѣ (Докладване и разискване). Говорилъ: Петко Стояновъ	742
Законопроекти:		Дневенъ редъ за следващото заседание	748
1. За данъчнитѣ облекчения (Първо четене). Говорили: Й. Русевъ	720		
В. Вълковъ	722		
М-ръ Д. Божиловъ	723		

Председателствувашъ Георги Марковъ: (Звъни) Има нуждното число народни представители. Отварямъ заседанието.

(Отсъствуватъ г-да народнитѣ представители: Александър Симовъ, Борисъ Мончевъ, Василь Мандаровъ, Владимиръ Рашевъ, Гето Кръстевъ, Димитър Маджаровъ, Дончо Узуновъ, Еню Клантевъ, Иванъ Златаровъ, Илия Славковъ, Минчо Пановъ, Минчо Драндаревски, Михаилъ Михайловъ, Павелъ Йовчевъ, Петъръ Грънчаровъ, Стефанъ Минковски, Стефанъ Радионовъ, Стефанъ Цановъ и Тодоръ Найденовъ)

Преди да пристѣпимъ къмъ дневния редъ, имамъ да направя следнитѣ съобщения:

Бюрото на Камарата е разрешило отпуски на следнитѣ народни представители:

- на г-нь Минчо Драндаревски — 1 день, за 11 т. м.;
- на г-нь Павелъ Йовчевъ — 1 день, за 11 т. м.;
- на г-нь Илия Славковъ — 1 день, за 11 т. м.;
- на г-нь Тодоръ Найденовъ — 1 день, за 11 т. м.;
- на г-нь Михаилъ Михайловъ — 1 день, за 11 т. м.;
- на г-нь Петъръ Грънчаровъ — 2 дена, за 11 и 12 т. м.;
- на г-нь Стефанъ Минковски — 2 дена, за 11 и 12 т. м.;
- на г-нь Димитъръ Маджаровъ — 2 дена, за 11 и 12 т. м.;
- на г-нь Минчо Пановъ — 3 дни, за 11, 12 и 13 т. м.;
- на г-нь Гето Кръстевъ — 3 дни, за 11, 12 и 13 т. м. и
- на г-нь Стефанъ Радионовъ — 4 дни, за 11, 12, 13 и 14 т. м.

Г-да народни представители! Народниятъ представителъ г-нь Василь Мандаровъ още продължава да боленува. Досега му е разрешенъ вече единъ месецъ отпускъ. Сега моли да му се разреши наново 30 дни отпускъ, считанъ отъ 10 януарий. Прилага медицинско свидетелство.

Азъ моля да се съгласите да му разрешимъ искания отпускъ.

Който сѣ съгласни да се разреши на народния представителъ г-нь Василь Мандаровъ 30 дни отпускъ по болестъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Постѣпило е питане отъ народния представителъ г-нь Петко Стайновъ до председателството на Народното събрание относно свободата на народнитѣ представители да взематъ думата при разглеждане параграфитѣ на бюджетитѣ. На това питане председателството ще отговори.

Постѣпилъ е отъ Министерството на финанситѣ, отдѣлене за държавни пенсии, законопроектъ за отпускане народна пенсия на съпругата на починалия бившъ общественикъ и подпредседателъ на Народното събрание Никола Шоповъ — Зора Н. Шопова.

Отъ сѣщото министерство, отдѣлене за държавнитѣ пенсии — законопроектъ за увеличаване народната пенсия на писателя Тодоръ Г. Влайковъ.

Тия законопроекти ще се раздадатъ на г-да народнитѣ представители и ще се поставятъ на дневенъ редъ.

Дълга да ви съобща, че е постѣпило писмо отъ г-нь министра на финанситѣ, съ което заявява, че е готовъ да отговори на отправенитѣ му две питання отъ народнитѣ представители г-да Каркъмовъ и Топаловъ.

Съобщавамъ това писмо, защото е много интересно. Стана вече два-три пѣти какъ г-нь министърътъ на финанситѣ подкавна запитвачитѣ да имъ отговори, но тѣ отсъствуваха. Сега писмено съобщава, че е готовъ да имъ отговори.

Димитър Търкаланов: Г-н председателя! Аз съм отправил едно питане до Вас, до председателството, още преди 15 дни, против цензурата. Искам да знам кога ще ми се отговори.

Председателстващ Георги Марков: Председателството знае за Вашето питане. Ще Ви се отговори в най-скоро време.

Димитър Търкаланов: Минаха вече 15 дни.

Председателстващ Георги Марков: Може би тѣзи дни ще Ви се отговори.

Димитър Търкаланов: Ако г-да министритѣ не желаятъ да отговарят на питанията, Вие не можете да бъдете отговорни.

Председателстващ Георги Марков: Казахъ, ще Ви се отговори отъ председателството.

Дойко Петков: Азъ съм отправилъ едно питане преди повече отъ месецъ до г-нъ министра на вътрешнитѣ работи и още не ми се отговаря.

Председателстващ Георги Марков: Ще напомня на г-нъ министра да Ви отговори.

Има думата народниятъ представител г-нъ Христо Каркъмовъ да прочете питането си.

Христо Каркъмовъ: (Отъ трубуната. Чете) „Г-нъ министре! Въ Карловска околия има засѣти съ стотици декари овощни градини: ябълки, круши, сливи и пр., а така сѣщо и хиляди декари съ лозя, отъ които населението отъ незапомнени времена приготвяше известната карловска ракия — „анасонлийка“, двойно преварена, тѣй като ракията, добита направо отъ плодовата каша, не представлява нищо друго, освенъ една горчива кисела течность, съ много слабъ парливъ вкусъ, която течность е негодна за консумация, нито пъкъ се купува отъ търговци.

Съ измѣненіето на закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ на производителитѣ се отне правото да преваряватъ течността, добита направо отъ плодовата каша и да подслаждатъ ракията съ анасонъ. По този начинъ тѣ бѣха принудени да продаватъ на безценница непріготовената по тѣхенъ вкусъ ракия или пъкъ да оставятъ да гниятъ плодоветѣ по овощнитѣ градини, да унищожаватъ гроздовитѣ джибри, а нѣкои отъ производителитѣ почнаха да изкореняватъ градинитѣ си, чието засаждане дълги години бѣ насърчавано отъ агрономическитѣ власти, и по този начинъ нашиятъ дребенъ земеделецъ-стопанинъ бѣ лишень отъ значителенъ приходъ, който получаваше отъ градинитѣ си.

Отъ друга страна, контрабандата на преваряване ракиитѣ се засили и глобитѣ зачестиха. Но отъ съществуващия режимъ за ракиитѣ не губи само производителитѣ, а губи и държавното съкровище. За да не бѣда гласловенъ, азъ ще направя едно сравнение за измѣренитѣ материали презъ 1932 г., когато преваряването на ракиитѣ и подслаждането имъ съ анасонъ не се забраняваше, за да се види голѣмата загуба, която понася държавата. Така, презъ 1932 г. сѣ били измѣрени 915.213 литри каша отъ лѣтни плодове и 879.526 литри гроздови джибри, отъ които държавата е събрала акцизъ 1.002.000 л., а следъ измѣненіето на закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ презъ 1933 г. сѣ били измѣрени 257.000 литри каша отъ лѣтни плодове и 396.000 литри гроздови джибри, отъ които сѣ събрали 308.116 л. акцизъ или съ едно намаление отъ 694.641 л. и то като се има предвидъ, че реколтата на лѣтни и зимни плодове бѣ по-добра презъ 1933 г., отколкото презъ 1932 г. Презъ другитѣ години загубитѣ сѣ още по-голѣми“.

Така напр., презъ 1938 г. сѣ измѣрени 770.582 литри вино и 139.846 литри гроздови джибри, когато процентно сѣ измѣреното вино следва да се измѣрятъ и варятъ 630.500 литри гроздови джибри или измѣрени сѣ 490.654 литри гроздови джибри по-малко, които сѣ хвърлени и унищожени — хората не желаятъ да ги варятъ, отъ което държавата губи акцизъ по 50 ст. на литъръ или 245.327 л. (Продължава да чете)

„Това сѣ сведения само за Карловска околия.

Отъ изложеното дотукъ се вижда голѣмата загуба на държавното съкровище и тази за производителитѣ, които сѣ вложили огромни срѣдства и трудъ за засаждането на овощни градини и лозя.

Съ този въпросъ Финансовото министерство е сезирано много пѣти и отъ производителитѣ, и отъ данѣчни органи, но и до днесъ той не е получилъ съответното разрешение и нѣколко години вече подредъ и производителитѣ, и държавно съкровище продължаватъ да понасятъ милиони загуби.

Като имате предвидъ гореизложеното, азъ Ви питамъ, г-нъ министре: не считате ли за умѣстно да внесете законодателно предложение за измѣнение на съответнитѣ текстове отъ закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ, съ които се забранява преваряването на ракията и подслаждането ѝ съ анасонъ и по този начинъ да бѣдатъ спасени хилядитѣ производители отъ загубата, която понасятъ, а така сѣщо и държавата?“

Председателстващ Георги Марков: Има думата г-нъ министърътъ на финанситѣ, за да отговори на питането.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители! На това питане отговарямъ късно, макаръ да желаяхъ веднага да отговоря, защото г-нъ Каркъмовъ отсъствуваше и азъ отложихъ два-три пѣти отговора си, за когато той бѣде тукъ. Въ всѣки случай въпросътъ е важенъ и заслужава да бѣде разясненъ.

Още отъ началото азъ правя една уговорка, че туй, което е легнало като принципъ въ закона за акцизитѣ и привилегитѣ, не е нищо друго, освенъ едно последствие на закона за вината, спиртнитѣ напитки и оцета отъ 1932 г., издаденъ отъ Министерството на земедѣлието.

На второ мѣсто, цифритѣ, които цитира г-нъ Каркъмовъ за Карловска околия, сѣ вѣрни, обаче ако вземемъ цифритѣ за цѣлата страна, ще видимъ, че тѣ говорятъ противното, а именно, че производството на ракия е увеличено, макаръ че въ Карловска околия е обратното. При все това, въ съгласие съ Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти въпросътъ ще бѣде проученъ и внесенъ въ Министерския съветъ за разрешение.

По-голѣми подробности по питането на г-нъ Каркъмова е полезно да ви дамъ. Забраната да се произвежда ракия съ анасонъ е прокарана отъ Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти съ закона за вината, спиртнитѣ напитки и оцета, публикуванъ въ брой 63 на „Държавенъ вестникъ“, отъ 22 юни 1932 г. Членове 27, 29 и 30 отъ тоя законъ изрично разпореждатъ, разнитѣ видове ракии да носятъ името на съответния плодъ, отъ който сѣ произведени, да притежаватъ своя присѣщъ характеренъ вкусъ и мирисъ, да не се смѣсватъ разнитѣ видове ракии една съ друга и да не съдържатъ есенции, вещества, усиливащи парливия имъ вкусъ и пр. Въобщо тоя законъ изисква всички плодови ракии да бѣдатъ безусловно натурални, неподправени.

За спиртни напитки, приготвени съ анасонъ, говори само чл. 39 отъ сѣщия законъ, който дословно гласи: „Мастиката е спиртно питие, приготвено отъ виненъ или плодъвъ дестилатъ, било чрезъ преваряване съ анасонъ, било по студень начинъ — чрезъ прибавка на анетолъ и мастично масло. Тя може да съдържа дѣвка и захаръ. Мастиката трѣбва да съдържа най-малко 40% по обемъ, алкохолъ“.

„Винениятъ дестилатъ“, който се споменава тукъ, както това ни пояснява чл. 27 отъ сѣщия законъ, е „продуктъ на дестилацията съответнитѣ материали и има алкохолно съдържание повече отъ 90 обемни процента“. Съ други думи, тоя виненъ дестилатъ, отъ който може да се произвежда мастика, споредъ закона за вината, спиртнитѣ напитки и оцета, е плодъвиятъ спиртъ.

„Анасонлийката“, както я наричатъ нейнитѣ привърженици, отъ гледище на тоя законъ трѣбва да се таксува като фалшификатъ на мастиката, понеже нейниятъ съставъ противоречи на всички изброени по-горе условия.

Велизаръ Багаровъ: Грѣшка е.

Министъръ Добри Божиловъ: Трѣбва да се съгласимъ, че при разрешаването на голѣмитѣ стопански въпроси мѣстниятъ интересъ отстъпва на общостопанския. При все това, казвамъ, съ този въпросъ ще се занимаемъ заедно съ г-нъ министра на земедѣлието. На можемъ чрезъ разрешаване безразборно на долнокачествена мастика да злопоставимъ лозарството и плодъвия спиртъ.

Впрочемъ, има се всичката възможностъ джанковитѣ ракии да бѣдатъ обѣрнати въ другъ по-високо цененъ продуктъ, като бѣдатъ изварени въ плодъвъ спиртъ — както законътъ за вината, спиртнитѣ напитки и оцета, така и тоя за акцизитѣ позволяватъ това.

Ако ли населението по ония мѣста постепенно съзнае необходимостта да премине къмъ отглеждане на по-ценни овощия и други култури съ по-разнообразно приложение отъ това, което иматъ джанкитѣ — подобно нѣщо би било отъ полза както за самото население, така и за цѣлото стопанство, при наличността на постоянната преситеност на пазара откъмъ вина и ракии.

Измѣнението на закона за акцизитѣ и пр. отъ 13 априль 1933 г. по тая материя следва положенята, дефиници въ закона за вината, спиртнитѣ напитки и оцета, като, въ връзка на тия положенята, урежда чисто фискалната материя и отчасти ги допѣля въ интереса на фискалната контрола. Въ това отношение фискалниятъ законъ добросъвестно следва указанията на стопанския. Новото въ закона за акцизитѣ е фискалното узаконяване на спиртоварницитѣ и облога върху плодовия спиртъ — въ 1933 г. 15 л., а сега 7 л. на литъръ 100°.

Уреждане положението на спиртоварницитѣ се налагаше по фискални съображения: до регламентиранието имъ контрабандното производство на плодовъ спиртъ отъ необложени материали и на мастика отъ ракии бѣше взело грамадни размѣри. Съ закона за акцизитѣ отъ 1933 г., а впоследствие съ сѣщия законъ отъ 1936 г., на това се тури край.

Облагането на плодовия спиртъ съ акцизъ се налагаше както за поне частично компенсиране загубитѣ на държавата отъ измѣстения меласовъ спиртъ, така и да се създаде условия за регламентиранието на спиртоварницитѣ и поставянето имъ подъ контролъ, за да се премахне контрабандата. Самото създаване на спиртоварницитѣ се явяваше въ услуга на производителното земеделско население, главно лозарското, на което се даде отдушникъ за излишка отъ производството. А щомъ има облогъ на плодовия спиртъ и задължението мастиката да се произвежда отъ него, забраната на анасонлийката отъ стопанска става и фискална.

Сведенията, които дава г-нѣ Каркъмовъ за описанитѣ материали въ Карловска околия, ако и близки до действителнитѣ, не сѣ достатъчни да ни дадатъ истинското положение, защото сѣ само за две години — 1932 и 1933 г. — и поради това не даватъ вѣрна представа.

Сведенията, обаче, за годишнитѣ 1931 до 1937 включително за Карловска околия говорятъ следното: презъ 1931 г. сѣ изварени джибри и зимни сливи 802.544 литри, лѣтни плодове — 19.433 литри, или всичко 921.977 литри; презъ 1932 г. — 874.116 литри, респективно 915.549, или всичко 1.789.665 литри; презъ 1933 г. — 385.671 литри, респективно 256.966 литри, или всичко 642.647 литри; презъ 1934 г. — 181.890 литри, респективно 729.444 литри, или всичко 911.334 литри; презъ 1935 г. — 643.668 литри, респективно 248.658 литри, или всичко 892.326 литри; презъ 1936 г. — 448.070 литри, респективно 403.212 литри, или всичко 870.631 литри; презъ 1937 г. — 457.298 литри, респективно 966.911 литри, или всичко 1.424.209 литри.

Не се потвърждава твърдението на г-нѣ Каркъмовъ, че 1933 г. е била по-плодородна отъ 1932 г. по отношение на гроздето и овощята. Напротивъ, трѣбва да приемемъ, че тя е по-слаба. Презъ 1934 г., напр., има измѣрени само 181.890 литри джибри и сливи, а 729.444 литри лѣтни плодове; презъ 1935 г. обратно: измѣрени сѣ 643.668 литри джибри и сливи, а само 248.658 литри лѣтни плодове.

Презъ 1937 г. сѣ измѣрени 966.911 литри лѣтни плодове, т. е. повече, отколкото въ 1932 и 1933 г. Изобщо, отъ тая таблица се вижда, че 1932 г. е била рекордна, съ общо измѣрени материали 1.789.665 литри. Близка до нея е 1937 г., съ общо измѣрени материали 1.424.209 литри, въпрѣки че забраната на анасонлийката продължава и презъ тая година.

До сѣшитѣ заключения ни довеждатъ и сведенията за измѣренитѣ материали въ цѣла България: 1930 г. — кръгло 106 милиона литри, 1931 г. — 94 милиона литри, 1932 г. — 127 милиона литри, 1933 г. — 95 милиона литри, 1934 г. — 103 милиона литри, 1935 г. — 136 милиона литри, 1936 г. — 72 милиона литри и 1937 г. — 124 милиона литри.

Презъ последнитѣ 8 години рекордна година по измѣрени материали е била 1935 г., съ 136 милиона литри. Близка до 1932 г. по измѣрени материали е 1937 г., съ 124 милиона литри, срещу 127 милиона литри за 1932 г. И въ дветѣ тия години — 1935 и 1937 г. — анасонлийката бѣше забранена.

Така че, като вземемъ цифритѣ за измѣренитѣ материали въ Карловска околия презъ всички години отъ 1930 г., отъ момента, когато законътъ е въ сила, до 1937 г., и като вземемъ цифритѣ за измѣренитѣ презъ сѣщия периодъ материали въ цѣлата страна, не можемъ да извадимъ заключение, каквото иска да каже г-нѣ Каркъмовъ.

При все това, понеже има голѣми области, въ които населението очаква известни приходи отъ използването на джанкитѣ за варене на тая ракия, наречена анасонлийка, заявявамъ, че въ съгласие съ г-нѣ министра на земеделието, ще сезирамъ Министерския съветъ, за да даде едно по-правилно разрешение на въпроса. (Ръжкоплѣскания отъ дѣсно и центъра)

Христо Каркъмовъ: Добре.

Министъръ Добри Божиловъ: Готовъ съмъ да отговоря на питането на г-нѣ Тоналовъ.

Председателствувашъ Георги Марковъ: Мина половинитъ часъ, г-нѣ министре.

Има думата г-нѣ министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ Никола Недевъ: Г-да народни представители! При приемането на бюджетопроекта на администрацията и полицията много набързо мина едно положение, което се поправи тая сутринъ въ бюджетарната комисия. Трѣбваше да се прибави една дума въ текста на забележка 5, за да могатъ униформенитѣ и цивилнитѣ полицаи да получаватъ за прослужени 5, 10 и 15 години непрекъсната служба повишение въ размѣръ съответно до 1, 2 и 3 брутни месечни заплати, изплащани само отъ икономинитѣ по кредита на § 1 отъ бюджетопроекта на администрацията и полицията. Думата „цивилнитѣ“ предъ „полицаи“ е пропусната. Затуй моля Народното събрание да се съгласи, въ забележка 5, на стр. 14 отъ бюджета за разходитѣ по администрацията и полицията, да се каже „униформенитѣ и цивилнитѣ полицаи“ и пр., което е справедливо.

Председателствувашъ Георги Марковъ: Г-нѣ министърътъ на вътрешнитѣ работи иска да се впише това, което е прието въ бюджетарната комисия, но е пропуснато да се прибави въ текста на забележка 5, на стр. 14 отъ бюджета за разходитѣ по администрацията и полицията, а именно, да се каже въ началото на забележката „униформенитѣ и цивилнитѣ полицаи“. Които сѣ съгласни съ това предложение, моля, да вдигнатъ ръжка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ Никола Недевъ: Г-да народни представители! Когато разглеждахме бюджетопроекта за полицията, изтъкна се, че по отношение на полицейската школа той не е съгласуванъ съ закона за полицията, тъй като въ закона е предвидено да има отдѣлъ. „Униформена полиция и учебно-подготвителенъ“. Тогавашниятъ директоръ на полицията казваше, че можело да остане така, както е било отъ пѣколко години. Обаче новиятъ директоръ на полицията, следъ обстойно проучване на въпроса, намира, че трѣбва да има съгласуване на текстоветѣ. Затова азъ предлагамъ да се приеме следното: да се направи една промѣна на имената, за да се съгласува бюджетътъ на администрацията и полицията съ закона, а именно да се каже:

Отдѣлъ „Униформена полиция и учебно-подготвителенъ“.

1 началникъ — 7.050 л.

1 секретаръ, той и адютантъ въ униформа — 3.580 л.

1 архиваръ — 2.270 л.

1 машинистъ — 1.730 л.

1 прислужникъ — 1.380 л.

Съкращаватъ се:

2 старши стражари — 41.520 л.

2 младши стражари — 33.120 л.

1 момошникъ-комендантъ въ София — 60.120 л.

Намалява се заплатата на началника на полицейската училище съ 22.440 л.

По този начинъ, безъ да се увеличава бюджетътъ, ще се постигне съгласуване на закона за администрацията и полицията съ бюджета.

Георги Петровъ: Въ комисията минало ли е това нѣщо?

Председателствувашъ Георги Марковъ: Минало е. Бюджетътъ се съгласува съ закона.

Министъръ Никола Недевъ: Бюджетътъ не се увеличава съ нищо.

Председателствувашъ Георги Марковъ: Моля, които предлагатъ предложението на г-нѣ министъра на вътрешнитѣ работи, както го прочете, да вдигнатъ ръжка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-нъ министър Кожухаров е готовъ да отговори на питането на г-нъ Йорданъ Русевъ, обаче времето, определено за питаня, мина. Г-нъ Русевъ! Утре бждете тукъ!

Пристъпваме къмъ първата точка отъ дневния редъ —

ПЪРВО ЧЕТЕНЕ ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ДАНЪЧНИ ОБЛЕКЧЕНИЯ.

Моля г-нъ секретаря да го прочете.

Секретарь Стефанъ Стателовъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ проекта на закона за данъчни облекчения

Г-да народни представители!

Съ наредба-законъ за данъчни и други облекчения, обнародвана въ бр. 58, отъ 14 мартъ 1936 г., на „Държавен вестникъ“, се разреши безобложниятъ данъкъ върху общия доходъ по закона за данъка върху общия доходъ и по указъ № 79/1923 г., както и безобложниятъ данъкъ занятие по закона за данъка върху приходитъ отъ 1925 г. и измѣненията му, да се плащатъ безъ лихва за закъснение, ако бждатъ изплатени до 30 декемврий 1936 г. Неплатениятъ до тази дата безобложенъ данъкъ следваше да се събира следъ тази дата съ 1½ на сто месечна лихва, считана отъ 1 януарий 1934 г. насетне.

Понеже голъма частъ отъ предприятията, които дължатъ безобложенъ данъкъ занятие, не бѣха внасяли следващия се данъкъ и не правѣха това докато не бжде направена провѣрка отъ органитъ на министерството и на данъчните управления, за да се даде възможност, отъ една страна, да се извършватъ тѣзи провѣрки и да се изяснятъ отъ облагателнитъ комисии (първоначална и контролна) спороветъ между данъкоплатцитъ и фискалнитъ органи и, отъ друга страна, да се даде възможност на самитъ предприятия да набавятъ срѣдства за по-лесното плащане на дължимия данъкъ, срокътъ 30 декемврий 1936 г. бѣше продълженъ последователно до 30 декемврий 1937 г., а следъ това и до 30 декемврий 1938 г.

Провѣрките, предприети отъ органитъ на министерството и на данъчните управления, сж почти къмъ своя край, обаче все има още предприятия, въ които тѣзи провѣрки не сж окончателно завършени, главно поради това, че облагателнитъ инстанции още не сж взели решение по отношение определянето на обложния данъкъ на предприятието, даннитъ отъ което облагане иматъ значение и за определянето на безобложния данъкъ. По тия съображения намирамъ, че е необходимо да се даде едно ново продължение на срока за внасянето на безобложния данъкъ, като продължението се даде само на предприятията, които не сж могли да внесатъ данъка по причини, лежащи вънъ отъ тѣхъ. Съ огледъ на това данъкоплатцитъ следва да се раздѣлятъ на следнитъ групи:

1. Предприятия, чийто безобложенъ данъкъ е билъ установенъ отъ фискалнитъ органи и актоветъ, съ които е констатиранъ данъкътъ, сж били връжени на заинтересуванитъ преди 1 януарий 1938 г. На тази група данъкоплатци не следва да се дава новъ срокъ, защото тѣ сж имали възможност да изплатятъ установения данъкъ до 30 декемврий т. г., т. е. тѣ сж имали на разположение най-малко 1 година, както за уясняване отъ облагателнитъ инстанции спорнитъ въпроси, така и за плащането на самия данъкъ. Нѣкои отъ тѣзи предприятия може да иматъ преписки по определяне безобложния данъкъ въ Върховния административенъ съдъ, обаче изчакване решението на последния не следва да се допусне, защото даже и въ материята по обложния данъкъ този последниятъ се събира следъ като се произнесе контролната комисия, безъ да се чака решението на Върховния административенъ съдъ. Ново продължаване срока на тази категория данъкоплатци ще отнеме възможността на фиска да събере до края на този месецъ значителни суми, станали му така необходими, и ще отсрочи внасянето на тѣзи суми съ толкова месеци, съ колкото би се продължилъ срокътъ.

2. Предприятия, на които сж направени провѣрки и актоветъ за констатираня безобложенъ данъкъ сж били връжени на заинтересуванитъ презъ периода отъ 1 януарий 1938 г. до 30 септемврий с. г. включително. Спороветъ по облагането на тази група данъкоплатци, въроятно, сж вече изчистени отъ облагателнитъ комисии. За да имъ се даде възможност да платятъ по-лесно установения данъкъ, добре е срокътъ за плащането му да се продължи до 31 мартъ 1939 г. включително, т. е. тѣ да иматъ на разположение, следъ 1 октомврий 1938 г., 6-месеченъ срокъ за плащането на данъка.

3. Предприятия, на които провѣрките сж били извършени преди или следъ 1 октомврий 1938 г., но актоветъ, съ

които е констатиранъ безобложниятъ данъкъ, сж връжени на заинтересуванитъ следъ 1 октомврий 1938 г. На тѣзи данъкоплатци, както и на данъкоплатцитъ, чийто провѣрки ще бждатъ извършени въ бждеще, следва да се даде 6-месеченъ срокъ за внасянето безъ лихва на безобложния данъкъ, като този срокъ се брои отъ деня, когато бжде връченъ актътъ, съ който се констатира дължимиятъ данъкъ.

Понеже сж възможни случаи дължимиятъ безобложенъ данъкъ, констатиранъ по акта, да бжде увеличенъ, по поводъ решението на облагателнитъ комисии, трѣбва да се опредѣли също така 6-месеченъ срокъ, въ който разликата въ данъка да се доплати безъ лихва. Положение за връщане на платенъ въ повече данъкъ не се предвижда, защото връщането е уредено съ закона за събиране на прѣжитъ данъци.

Съгласно чл. 1 отъ наредбата-законъ за данъчни и други облекчения (бр. 58, отъ 14 мартъ 1936 г., на „Държ. вестникъ“), неплатениятъ до 30 декемврий 1938 г. безобложенъ данъкъ се събира съ 1½ на сто месечна лихва за закъснение, за време следъ 1 януарий 1934 г. насетне, когато лихвата за закъснение върху обложнитъ прѣки данъци за до 1934/1935 финансова година е опростена за време до 31 декемврий 1936 г. Необходимо е, следователно, да бжде опростена, за до 30 декемврий 1936 г., и лихвата върху безобложния данъкъ, като същевременно за времето следъ 1 януарий 1937 г. тя се изравни и по размѣръ съ лихвата върху обложнитъ прѣки данъци — 1 на сто.

Като предлагамъ на просвѣтеното ви внимание настоящия законопроектъ, моля ви, г-да народни представители, да го обждите и гласувате.

Гр. София, 24 декемврий 1938 година.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ за данъчни облекчения

Параграфъ единственъ. Безобложниятъ данъкъ по закона за данъка върху общия доходъ и по указъ № 79/1923 г., както и безобложниятъ данъкъ занятие по закона за данъка върху приходитъ отъ 1925 г. и измѣненията му, констатиранъ съ актове, които сж били връжени следъ 1 януарий 1938 г. и до 30 септемврий 1938 г. включително, се събира безъ лихва за закъснение, ако бжде изплатенъ до 31 мартъ 1939 г. включително. Безобложниятъ данъкъ по горнитъ указъ и закони, констатиранъ съ актове, които сж били връжени следъ 1 октомврий 1938 г., се събира безъ лихва за закъснение, ако бжде изплатенъ въ шестмесеченъ срокъ отъ деня на връчване съставения актъ. Въ случай, че решението на първоначалната или на контролната комисия бжде обжалвано и съ окончателното решение първоначално установениятъ данъкъ бжде увеличенъ, разликата въ повече се плаща безъ лихва, ако бжде внесена въ шестмесеченъ срокъ отъ съобщаване окончателното решение.

Платениятъ следъ 30 декемврий 1938 г., съответно следъ сроковетъ въ предшествуващата алинея, безобложенъ данъкъ се събира съ 1 на сто месечна лихва, считана отъ 1 януарий 1937 г.“

Председателствуващъ Георги Марковъ: Има думата на родниятъ представителъ г-нъ Йорданъ Русевъ.

Йорданъ Русевъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Дълга да заявя, че ще бжда съвсемъ кратъкъ, защото се отзовавамъ на позива на председателя на Народното събрание, когато се поставяше на дневенъ редъ настоящиятъ законопроектъ, да бждемъ изключително кратки, за да дадемъ възможност на българския Парламентъ до края на месеца да завърши най-важната си работа — бюджета на държавата. Затова азъ ще се огранича да направя само нѣколко възражения по настоящия законопроектъ, да изтъкна известни нецелесъобразности и да се обрна съ известни молби къмъ г-нъ министра на финанситъ.

Г-да народни представители! Заглавието на настоящия законопроектъ е много широко и когато народътъ четѣ вестницитъ, добива представа, че се даватъ Богъ знае какви голъми данъчни облекчения, а всщностъ законопроектътъ се отнася само до събирането безъ лихва на безобложния данъкъ по закона за данъка върху общия доходъ и по закона за данъка върху приходитъ. Следователно, не биваше съ такова громко заглавие да се създаватъ известни илюзии и когато ние отиваме долу, всрѣдъ народа, да ни се задава въпросъ, за кои данъци се отнасятъ облекченията и ние да не можемъ да дадемъ обяснение.

Велизаръ Багаровъ: Нали щѣше да бѣдешъ кмжсъ?

Йорданъ Русевъ: Да, ще бѣда много кмжсъ. Нѣма да говоря повече отъ 15 минути. — Като правя тая бележка по заглавието на законопроекта, минавамъ на втората часть отъ моитѣ възражения.

Щомъ като се даватъ данъчни облекчения, то значи, че се чувствуватъ известни дефекти въ данъчната система, които се иска да бѣдатъ отстранени. Въ данъчната система на българската държава, отъ освобождението до днесъ, има известни нецелесъобразности, има известни дефекти, които не даватъ възможность за едно правилно облагане, които не даватъ възможность за едно правилно отчитане на българскитѣ граждани къмъ държавата. Освенъ това, многобройни сѣ данъчните облагания, които българскиятъ народъ не може да разбере. Изхождайки отъ тая теза — за многобройността на данъчните облагания — за която отъ тая трибуна и други преди мене говориха, въпрѣки че г-нъ министърътъ на финанситѣ излѣзе да доказва, че не е възможно едно унифициране на данъчните облагания на българскитѣ граждани — азъ съмъ длъженъ да заявя, че нашата данъчна система, която е почти отъ освобождението на България, въ настоящето модерно време въ никой случай не трѣбва да остане въ тая форма, въ която е. Тя трѣбва да претърпи известни коренни промѣни, промѣни на нейната смѣтностъ, за да се получи едно рационално правилно и справедливо облагане на българскитѣ граждани. Такъвъ опитъ се направи за пръвъ пѣтъ при управлението на Александъръ Стамболийски. Тогавашиятъ министъръ на финанситѣ Марко Турлаковъ направи решителна крачка, като въведа прогресивно-подходното облагане. Азъ трѣбва да ви заявя, че и тогава имаше недоволство отъ закона, но то се длъжеше на това, че презъ управлението на Стамболийски интеллигенцията, която той завари на служба, въ своето болшинство бѣше противъ самото управление, и затуй, вмѣсто реформата да даде благоприятни резултати, каквито се целѣха, доходме до положение и самитѣ селяни, които я хвалѣха и очакваха съ нетърпение, да роптаятъ противъ нея. И днесъ азъ отъ тая трибуна издигамъ възгласа, че ние трѣбва да се върнемъ на позицията на Марко Турлаковъ за прогресивно-подходното облагане, защото само по тоя начинъ ние можемъ да имаме едно правилно и справедливо облагане на българскитѣ данъкоплатци у насъ. Презъ 1921/1922 г. г-нъ Петъръ Тодоровъ, който пишеше блестящи статии въ българската преса за прогресивно-подходното облагане, когато стана министъръ на финанситѣ, първата му работа бѣше да измѣни закона за прогресивно-подходното облагане, за да се върнемъ на системата на пропорционалното облагане на националния доходъ, както той каза въ своята речъ, когато защищаваше тая промѣна.

Изхождайки отъ тази теза, азъ заявявамъ, че въ настоящия моментъ, когато свѣтътъ върви шеметно напредъ, когато цѣлиятъ свѣтъ се модернизира, когато нищо не остава надире, ние по никой начинъ не можемъ да останемъ съ старитѣ тефтери, съ старитѣ списъци, съ безбройнитѣ квитанции въ данъчните и общинскитѣ управления, по които не може да се направи никога справка, кога и колко има да се дава, и да се дохожда до положението, че лихвитѣ и глобитѣ на данъцитѣ да бѣдатъ двойно и тройно повече, откожото самата главница.

Председателствуващъ Георги Марковъ: Г-нъ Русевъ! Законопроектътъ е за данъчни облекчения, а не за данъчни облагания.

Йорданъ Русевъ: Точно за това говоря. — Имамъ да направи и друго възражение. Какъ ще съберемъ известни данъци, когато днесъ финансовитѣ органи правятъ прѣчки на дружествата и на частнитѣ лица да бѣдатъ правилно облагани съ данъкъ-занятие и съ безобложенъ данъкъ, и когато дружествата отъ 1925 г. до днесъ сѣ претърпѣли измѣнения — едни сѣ загинали, други сѣ ликвидирали, трети сѣ прехвърлили своитѣ фирми на трети и четвърти лица — и оставатъ каточели само едни дружества, отъ които може да се събере данъкъ-занятие и безобложенъ данъкъ — българскитѣ кооперации? Защото, г-да народни представители, българската кооперация у насъ въ всичкитѣ ѣ видове води задължително, по силата на законитѣ, книги, въ които може да се направи справка за дейността ѣ отъ самото ѣ основаване до днесъ. И азъ съмъ длъженъ да заявя, че до днесъ кооперативното дѣло никога не се е намирало въ такава паника, въ каквата се намира днесъ. Защото отъ обложенитѣ кредитни кооперации отъ 1925 г. до днесъ се искатъ по 50—60—100—200 хиляди лева, а отъ районния кооперативенъ съюзъ „Свобода“ въ Плевенъ се искатъ 320.000 л.,

затуй защото, споредъ рабирането на финансовитѣ органи, фондоветѣ на това кооперативно сдружение били капитализирани дивидендъ. А чл. 80 отъ устава на съюза гласи, че фондоветѣ на съюза сѣ недѣлими. Следъ неговото разтуряне, ликвидаторитѣ ги внасятъ на оползотворяване въ Българската земеделска и кооперативна банка до основаване въ района на съюза друго подобно сдружение съ сѣщитѣ цели и задачи, на което се предава съ актъ цѣлото имущество. Следователно, тукъ и кооперацията не може да става, че фондоветѣ на кредитнитѣ кооперации, фондоветѣ на популярнитѣ банки, фондоветѣ на патрѣбителнитѣ кооперации и на районнитѣ съюзи сѣ капитализирани дивидендъ, затуй защото тѣ сѣ недѣлими: никой членъ на кооперативно сдружение не може да тегли отъ натрупанитѣ фондове, ако рече да го напустне, или ако бѣде изключенъ. Следователно, когато днесъ се облагатъ тия фондове, ние се чудимъ на кое основание се прави това и докѣде ще стигнемъ. И не стигатъ другитѣ прѣчки, които се правятъ днесъ на кооперативнитѣ сдружения, не стига и голѣмата прѣчка по закона за контрола върху сдруженията, не стигатъ прѣчкитѣ на Търговския съюзъ, а трѣбваше да дойде днесъ и г-нъ министърътъ на финанситѣ да тури още една прѣчка за тия сдружения, като ги облагатъ и обиратъ. И азъ ще ви цитирамъ единъ курьозенъ случай съ районния кооперативенъ съюзъ „Селски трудъ“ на гара Левски. Въ 1923 г. този съюзъ е ликвидиралъ благодарение на събитията, които дойдоха. Съюзътъ е раздавалъ аванси на своитѣ членове срещу зърнени храни. Следъ събитията тия членове не сѣ ги изплатили, а и до днесъ не сѣ ги покрили. Въ 1925 г., когато съюзътъ се възстанови наново, всички тия смѣтки се пренасятъ въ една обща смѣтка „несъбираеми вземания“. Впоследствие тия несъбираеми вземания отъ 42.334 л., самиятъ съюзъ ги покрива съ други непогасени кредиторни смѣтки, които той има. Онзи денъ, обаче, данъчниятъ началникъ казва, че това е печалба и я облага съ 10% безобложенъ данъкъ, и заедно съ лихвитѣ се получава сумата 10.000 л., съ която задължава районния съюзъ. Въ 1934 г. съюзътъ приключва съ една загуба отъ 3.000 л.; въ 1933 г. приключва съ друга загуба. Понеже покрива тия загуби съ едно минало вземане отъ 400.000 л., нищо не прѣчи на г-нъ финансовия органъ да облага всички тия прѣчтия, които районниятъ съюзъ прави на миналитѣ загуби.

Е, г-да народни представители, когато кооперативното сдружение е една обществена организация по своята основа, задача и смѣтностъ, когато вербува членоветѣ си доброволно, а не задължително, съ единичката задача събрани, кооперирани, съ взаимомомощта да се бранятъ отъ гѣхнитѣ врагове, ние не можемъ да разберемъ прѣчкитѣ, които имъ се правятъ, като се отива дотамъ, че се облагатъ и загубитѣ на тия предприятия. И макаръ да има изрично нареждане отъ Министерството на финанситѣ отъ 12 декемврий 1933 г., че кооперативнитѣ учреждения се освобождаватъ отъ таково облагане, финансовитѣ органи казватъ: ние имаме залозѣдъ, ние трѣбва да съберемъ пари. И азъ ще кажа на г-нъ министра на финанситѣ, който при генералнитѣ дебати по бюджета на държавата каза, че за м. декемврий държавата има 200 и нѣколко милиона лева излишци: да, г-нъ министре, то е затова, защото днесъ една популярна банка е внесла 60.000 л., защото друга кредитна кооперация е внесла 32.000 л., защото трета кредитна кооперация е обложена съ 30 и нѣколко хиляди лева, защото и моята кооперация е обложена съ 50 и толкова хиляди лева. Всички сѣ подали жалби до Административния съдъ да бѣдатъ отмѣнени тия облагания.

Ето защо Вшитѣ излишци за м. декемврий . . .

Министъръ Добри Божиловъ: Отъ туй ли се събраха 200.000.000 л.? Едва ли 1.000.000 л. сѣ събрани.

Йорданъ Русевъ: И 1.000.000 л. да сѣ.

Председателствуващъ Георги Марковъ: Г-нъ Русевъ! Свършвайте.

Йорданъ Русевъ: Вървейки по този пѣтъ на разсуждението, азъ моля г-нъ министра на финанситѣ да се съгласи, по тия мотиви, които азъ давамъ, да бѣдатъ освободени отъ облагане всичкитѣ фондове на кооперативнитѣ сдружения, капиталитѣ на които фондове сѣ обществени и сѣ опора на кооперативнитѣ сдружения въ години на бедствия.

Моля г-нъ министра на финанситѣ да се съгласи, щото къмъ законопроекта за данъчните облекчения да се прибави забележка въ смисълъ, че се освобождаватъ отъ безобложенъ данъкъ върху общия доходъ и данъкъ

занятият печалбитъ на кредитните кооперации и на популярните банки, които печалби тѣ отнасятъ къмъ фондоветѣ си. Азъ настоявамъ г-нь министърътъ да се съгласи да се прибави такава забележка, защото финансовитѣ органи тълкуватъ, че сумитѣ, които кооперативнитѣ сдружения, следъ приключване годината и следъ като доброволно сѣ обложили печалбитѣ си, отнасятъ къмъ фондоветѣ, трѣбва да бѣдатъ облагани.

Къмъ всички кооперативни сдружения има взаимноспомогателни каси. Понеже членоветѣ на тия каси сѣ и членове на кооперативитѣ, финансовитѣ органи тълкуватъ, че отдѣлянитѣ за тия каси суми сѣ дѣлимъ дивидендъ и трѣбва да бѣдатъ облагани. Не може да се дава такава тълкувание, че отдѣлянитѣ за тѣзи каси суми сѣ дивиденди или печалби на кооперативнитѣ членове и че трѣбва и тия суми да бѣдатъ облагани.

Завършвайки, г-да народни представители, понеже обещахъ да бѣда кратъкъ, а и материята е ясна, азъ се обръщамъ къмъ г-нь министра на финанситѣ съ молба да се съгласи съ предложена отъ мене забележка, а къмъ г-нь министра на търговията съ въпроса: не ли време да се тури край на борбата между търговцитѣ и кооперативитѣ? Има мѣсто въ нашата държава и за еднитѣ, и за другитѣ. Г-да народни представители! Борбата е толкова жестока, че въ Плевенъ, напр., търговското сдружение не иска да даде на нито една кооперация удостоверение за изваждане на патентъ, защото кооперативитѣ не плащали членскитѣ си вноски. Всѣки отъ насъ знае какви цели преследва частниятъ търговецъ и какви кооперативното сдружение. Кооперативитѣ е изразъ на народното недоволство отъ частнитѣ търговци и спекулантитѣ въ нашата държава, кооперативитѣ се създаде за защита на стопанскитѣ интереси на гражданитѣ. Следователно, не е съвмѣстимо да заставиме кооперативнитѣ организации да членуватъ въ Търговския съюзъ. Мѣстото на кооперативнитѣ сдружения е ясно опредѣлено отъ живота и никакви закони не могатъ да спратъ тѣхното развитие, да ги убиятъ, да прекъснатъ смѣщаването имъ. Има нѣщо по-силно отъ всички закони, което обуслова тѣхното смѣщаване. (Ржкопльскания отъ лѣво)

Председателствуващъ Георги Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г-нь Василь Вълковъ.

Василь Вълковъ: (Отъ трубуната) Г-да народни представители! Вземайки актъ отъ предупреждението на г-нь председателя и отъ казаното отъ преждеговорившия, азъ ще се задоволя да повдигна само нѣколко принципиални въпроси, които ще искамъ да поставя на вашето просвѣтено внимание.

Г-да народни представители! Отъ 1 априль 1922 г., отъ когата започна да действа законътъ за данъка върху общия доходъ, почти до 1 юлий 1925 г., отъ когата започна да действа законътъ за данъка върху приходитѣ на лицата и дружествата, ние познаваме два вида облагания: обложно и безобложно. Обложно облагане имаме, когато облагането става по подадена декларация отъ данъкоплатеца, а безобложно — когато данъкътъ се задържа отъ самото предприятие, отъ което се получава доходътъ въ формата на дивиденди, лихви и пр. Трѣбва да забележа, както направи това и преждеговорившиятъ, че въ дадения случай законопроектътъ визира даване облекчения само по безобложния данъкъ.

Г-да народни представители! Безобложень данъкъ по нашето фискално законодателство всѣщностъ смѣществува отъ 1 априль 1924 г. до 30 юний 1925 г. по закона за измѣнение и допълнение на закона за данъка върху общия доходъ, и впоследствие отъ 1 юлий 1925 г. по закона за данъка върху приходитѣ на лицата и дружествата почти до 1935 г. по наредбата-законъ за данъка върху приходитѣ отъ времето на г-нь Ряскова. Отъ 1922 г. до 1 априль 1924 г. смѣществуаше само данъкъ върху общия доходъ, обложенъ, т. е. по декларация. Безобложниятъ данъкъ се въвежда отъ 1 априль 1924 г., съ обнародването на закона за измѣнение и допълнение на закона за данъка върху общия доходъ — „Държавенъ вестникъ“, брой 56, отъ 12 юний 1924 г. — въ § 9 на който се предвижда новъ чл. 16: (Чете) „Данъкътъ върху доходитѣ отъ влогове, ценни книжа—лихви, дивиденди, купони и др., плащани отъ мѣстни банки, акционерни, командитно-акционерни и други дружества, подлежащи на общественъ контролъ, се задържа при плащане или капитализирането имъ“. Данъкътъ по този редъ ще се удържа отъ 1 априль 1924 г., т. е. отъ финансовата 1924/1925 г. (Чете) „Полученитѣ презъ календарната 1923 г. такива доходи се облагатъ по подаденитѣ декларации за 1924/1925 финансова година“. Въ това отношение е било издадено отъ почитаемото Министерство на

финанситѣ и окръжно № 16556, отъ 23 юний 1924 г. Така че всѣщностъ до края на финансовата 1924/1925 г. имаме събиране на обложенъ данъкъ.

Г-да народни представители! Съ влизането въ сила на закона отъ 19 априль 1927 г. вече не само че смѣществува безобложень данъкъ, но смѣществува и данъкъ върху капитализиранитѣ дивиденди, или, по-право, върху брутната печалба. Този законъ, до новия законъ на г-нь Рясковъ отъ 1935 г., внесе много голѣмо смущение въ фискалната администрация и ония съдебно-административни юрисдикции, които опредѣляха окончателно безобложния данъкъ. И азъ мисля — така е може би, така се вижда и отъ мотивитѣ на г-нь министра на финанситѣ — че едно отъ съображенията за даване облекчения по безобложния данъкъ, между другитѣ, е и това, че сѣ извъредно претрупани фискалнитѣ органи, които опредѣлятъ тоя данъкъ, както и ония съдебно-административни юрисдикции, които го опредѣлятъ окончателно. Това съображение е убедително.

Азъ ще повдигна и единъ принципиалень въпросъ. Въ законопроекта е казано: „Безобложниятъ данъкъ по закона за данъка върху общия доходъ и по указъ № 79/1923 г.“ Мнозина биха си задали въпроса: какъвъ е тоя указъ № 79/1923 г.? Г-да народни представители! Този указъ № 79, отъ 1923 г., е обнародванъ въ бр. 202 на „Държавенъ вестникъ“, отъ 6 декември 1923 г., и е подписанъ отъ тогавашния министъръ на финанситѣ Петъръ Тодоровъ. Съ него въ около 30 параграфи се създаватъ различни наредби, нѣкои отъ които отъ законодателенъ характеръ. Имайте предвидъ, г-да народни представители, че това е единъ висшъ административень актъ, издаденъ отъ правителството по предложение на министра на финанситѣ, съ който се правятъ измѣнения на много закони. Така, вие ще видите, че съ § 20 се прави допълнение къмъ чл. 2 отъ закона за данъка върху общия доходъ — прибавя се една нова алинея — кждето за пръвъ пътъ се говори за безобложно събиране на този данъкъ върху общия доходъ.

Г-да народни представители! Въ края на указъ № 79 е казано, че той трѣбва да се внесе за одобрение въ най-близката сесия на Народното събрание. Естествено, това е правилно; асѣ така трѣбва да се процедурира, още повече, когато се касае за данъкъ. При особени, форсъ-мажорни обстоятелства, по силата на чл. 47 отъ конституцията, Министерскиятъ съветъ може да издава наредби, които иматъ силата на законъ, но що се касае до учредяването на нови данъци, това е невъзможно, поради разпоредбата на чл. 48 отъ конституцията. Все пакъ въ края на този указъ е казано, че той трѣбва да се внесе за утвърждение отъ Народното събрание въ най-близката му сесия.

Какво става по-нататкъ? Действително този указъ се внесе за утвърждение и се разглежда отъ Народното събрание на 22 априль 1924 г., въ 72 заседание, стр. 1672 и последвани на стенографскитѣ дневници. Какво всѣщностъ е решилъ Народното събрание? Когато е билъ предложенъ за утвърждение този указъ, Народното събрание утвърдило само параграфъ 1 отъ указа, а именно, що се касае до бюджета на държавата, който гласи: „Да останатъ въ сила и действие законитѣ за бюджетитѣ на държавата и фондоветѣ, заедно съ допълнителнитѣ къмъ тѣхъ кредити за 1922/1923 финансова година по съответнитѣ имъ размѣри за второто 6-месечие, т. е. отъ 1 октомври 1923 г. до 31 мартъ 1924 г.“

Г-да народни представители! Азъ си зададохъ малко трудъ за прослѣдя стенографскитѣ дневници. Тамъ азъ констатирахъ една голѣма борба, която се е водила тогава въ Парламента. Много депутати сѣ счели, че този актъ е неконституционень, че съ указъ не може да се създаватъ данъци, протестирали сѣ, настѣпили сѣ реплики между тогавашния министъръ на финанситѣ Петъръ Тодоровъ и народнитѣ представители Панайотъ Деневъ и др., и въ края на крайщата министърътъ на финанситѣ прави една декларация, едно заявление, че по силата на тѣзи конституционни изисквания никоя отъ наредбитѣ на този указъ не се прилага, а остава въ сила само параграфъ 1 отъ този указъ, т. е. колкото се отнася до бюджетното упражнение, като бюджетътъ се остава въ сила за следната година. Всички други параграфи, обаче, на указъ № 79 отъ 1923 г. оставатъ неодобренни отъ Народното събрание. Следователно, съ това решение, съ което е билъ одобренъ този указъ, се е одобрилъ само параграфъ 1, а всички други параграфи оставатъ неодобренни. Отъ това следва, че не е одобренъ и § 20, а щомъ § 20 не е одобренъ, указъ № 79 не е въ сила.

При това положение, г-да народни представители, азъ си поставямъ въпроса: ако този указъ не е получилъ законна сила, ако не е получилъ формата на законъ и ние